

DARBO SANTYKIŲ KOMISIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖS TARYBOS

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-01-15 Nr. K2-1

Vilnius

Posėdis įvyko 2020-01-15.

Posėdžio pirmininkas Kęstutis Juknis.

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė.

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Eglė Radišauskienė – socialinės apsaugos ir darbo viceministrė, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vedėja, Dalius Čėponas – Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas, Linas Lapinskas – Žemės ūkio ministerijos Teisės ir personalo skyriaus patarėjas, Jurgita Šerpatauskienė – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Teisės skyriaus patarėja.

Profesinių sąjungų atstovai: Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininko pavaduotoja, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas, Artūras Černiauskas – Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijos pirmininko patarėjas, Marija Varasimavičienė – Lietuvos metalistų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Aidas Vaičiulis – Lietuvos darbdavių konfederacijos atstovas, Jūratė Radzevičienė – Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų advokatė (įgaliota dalyvauti vietoje Ramintos Radavičienės),

Kiti asmenys: Antanas Matusa – Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro direktorius, Edita Filipavičiūtė – Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro Buhalterinės apskaitos departamento direktorė, Tomas Garuolis – Asociacijos „Linava“ sekretorius transporto politikai.

Darbotvarkė:

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl atostoginių mokėjimo tvarkos.
2. Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimo pasiūlymų svarstymo tolimesnės eigos.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Kęstutis Juknis pranešė, kad atstovai iš Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro informavo, jog į posėdį atvyks vėliau, todėl pasiūlė posėdį pradėti nuo antrojo klausimo svarstymo.

Komisijos nariai neprieštaravo.

NUTARTA: Pritarti posėdžio darbotvarkei, sukeičiant klausimų svarstymo eiliškumą.

1. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimo pasiūlymų svarstymo tolimesnės eigos.

Kęstutis Juknis pasiūlė diskutuoti dėl bendrų principų.

Vita Baliukevičienė informavo, kad pasiūlymas įtraukti šį klausimą į darbotvarkę kilo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ministerija) iniciatyva. Sakė, kad ministerija sulaukia įvairių pasiūlymų, susijusių su Darbo kodekso keitimu, ir visiems yra pažadama, kad jie bus svarstomi antrame Darbo kodekso nuostatų svarstymo etape. Klausė, ar socialiniams partneriams yra poreikis svarstyti pirmame etape nesutartas, atidėtas nuostatas ir, ar yra reikalingi terminai pasiūlymams teikti. Taip pat ji informavo, kad ministerija pasiūlymus apibendrintų ir teiktų juos svarstymui. Taip pat klausė, ar yra poreikis pasiūlymus svarstyti neformaliai, ar iš karto galima tai daryti Darbo santykių komisijoje ir paskui juos perduoti į Trišalę tarybą.

Dalia Jakutavičė informavo, kad jau yra įvykę keli posėdžiai dėl anksčiau nesusitartų nuostatų. Liko labai opūs klausimai. Sakė, kad diskusija vyksta, bet labai sunkiai dėl skirtingų šalių pozicijų. Mano, kad naujus pasiūlymus reikia apibendrinti ir, sukėlus į vieną dokumentą, išsiųsti šalims. Taip pat reikėtų klausti, ar yra naujų pasiūlymų. Mano, kad konkretūs terminai nebūtinai, kad nereikėtų skubėti.

Aidas Vaičiulis pritarė, kad reikia svarstyti gautus pasiūlymus.

Vita Baliukevičienė sakė, kad galbūt būtų galima lengviau rasti kompromisą, jei būtų pateikta daugiau pasiūlymų.

Artūras Černiauskas taip pat pritarė idėjai, kad naujai gaunami pasiūlymai būtų generuojami. Manytų, kad išsigryninus kompromisinius variantus, būtų galima svarstyti Darbo santykių komisijoje ir Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje. Mano, kad ministerija turėtų pasakyti, kad dar laukia papildomų pasiūlymų dabar ruošiamam paketui. Pasiūlymus reikėtų grupuoti. Po pusės metų galėtų būti svarstomas kitų pasiūlymų sugrupuotas paketas. Ministerija galėtų pakoordinuoti procesą, t.y. sudėti į lentelę gautus pasiūlymus, juos persiųsti darbdavių ir profesinių sąjungų centrinėms organizacijoms sakant, kad naujų pasiūlymų šiam paketui laukia iki vasario 1 dienos. Rudens sesijai galėtų būti atiduoti tie pasiūlymai, dėl kurių bus sutarta. Mano, kad darbdaviams ir profesinėms sąjungoms reikia mokytis ieškoti kompromisų bei, kad į Darbo santykių komisiją turėtų ateiti tos nuostatos ir tada, kai yra sutariama. Manytų, kad reikėtų paspartinti posėdžių intensyvumą, kad į mėnesį būtų po du – tris posėdžius. Pasiūlė, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija primintų apie prisijungimą prie grupės posėdžių, o vėliau susirašinėjimas grupėje vyktų tiesioginiais el. paštais.

Vita Baliukevičienė pritarė minčiai, kad turėtų būti nustatyta data, iki kada būtų galima laukti pasiūlymų ir formuoti siūlymų paketą. Sakė, kad bus apibendrinti iki šiol gauti pasiūlymai. Taip pat iki vasario 1 d. laukiami nauji pasiūlymai. Jie bus apibendrinti ir pateikti svarstymui.

Dalia Jakutavičė priminė, kad yra sukurta grupė, ir posėdžių datos yra derinamos toje grupėje.

Kęstutis Juknis apibendrina diskusijas, kad iki vasario 1 d. yra laukiama pasiūlymų ir paskui jie turėtų būti sudėti į lentelę.

NUTARTA:

1. Fiksuoti, kad socialiniai partneriai išsakė pozicijas dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimo pasiūlymų svarstymo tolimesnės eigos.

2. Pasiūlyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai iki 2020 m. vasario 1 dienos laukti pasiūlymų, gautus pasiūlymus sugrupuoti ir pateikti svarstymui profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijoms.

2. SVARSTYTA. Dėl atostoginių mokėjimo tvarkos

Antanas Matusa pristatė skaidres „Pasiūlymas dėl atostoginių mokėjimo tvarkos tobulinimo“ ir kvietė palaikyti pristatytą idėją.

Artūras Černiauskas pasidalino geruoju pavyzdžiu Lietuvos policijoje.

Antanas Matusa pritarė, kad tai yra geras pavyzdys, tačiau paaikšino, kad Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras siūlo atostoginius mokėti darbo užmokesčio nustatyta tvarka. Jei žmogus nori atostoginius gauti prieš atostogas, reikia kiekvieną kartą skaičiuoti atskirai ir nėra galimybės automatizuoti proceso.

Dalia Jakutavičė informavo, kad dėl šiandienos posėdyje išgirstam pasiūlymui profesinės sąjungos negali pritarti, nes jį reikia detaliau aptarti savo organizacijose. Grįžus prie šio klausimo kitame posėdyje, tikriausiai atsakymas jau bus.

Kęstutis Juknis kalbėjo apie didinamą socialinę įtampą negavus pinigų išeinant atostogauti. Tuo labiau, kad yra sudaromi atostogų grafikai ir viskas planuojama.

Tomas Garuolis pritarė, kad žmonės yra įpratę gauti pinigų prieš išeinant atostogauti.

Antanas Matusa atsakė, kad vienareikšmiškos nuomonės nėra. Sakė, kad pinigus prieš atostogas labiau nori gauti vyresni žmonės, kurie taip įpratę, o jaunimo požiūris truputį kitoks. O atostogų grafikas atostoginių mokėjimo laiko neišsprendžia. Jis atkreipė dėmesį, kad atostogų grafikai yra labai keičiami ir šiuo metu tai vadinama atostogų eilėmis.

Eglė Radišauskienė pasisakė, kad valstybės institucijos dėl tokių pakeitimų žalos darbuotojams nemato, nes atostoginių apskaičiavimas nesikeičia, keistūsi tik mokėjimo terminas. Ji atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje yra labai žemas finansinis raštingumas. Pritarė, kad atostogų grafikai tikrai keičiasi. Manytų, kad ši idėja yra svarstyтина ir diskutuotina.

Edita Filipavičiūtė atkreipė dėmesį, kad yra sunku tiksliai suprognozuoti finansinius srautus prieš 20 dienų. Lėšos yra užsakomos ir nepanaudojamos, jei žmogus atsisako planuotų atostogų. Taip pat ji atkreipė dėmesį, jog nėra visiškai aiški avanso sąvoka.

Jūratė Radzevičienė informavo, kad yra verslo organizacijų prašymas, kad inicijuojami pakeitimai būtų kuo platesnės apimties, kad klausimas būtų sprendžiamas iš esmės. Sakė, kad verslas pritaria idėjai, nes iš tikrųjų mato problemą, kad yra didinama administracinė našta. T. y. su tokiais pakeitimais verslas iš esmės sutiktų. Ypač, jei atostogauti ketinama tik vieną dieną.

Dalia Jakutavičė sakė, kad kolektyvinėse sutartyse galima susitarti apie tai, ko nėra Darbo kodekse. Sakė, kad darbuotojai yra mokomi, kiek įmanoma, planuoti iš anksto. Sutiko, kad planuoti reikia tiek darbdaviams, tiek darbuotojams. Turi būti nustatytos aiškios ir konkrečios taisyklės.

Antanas Matusa pritarė, kad būtų galima problemą spręsti per vidaus tvarkas, tačiau sakė, kad kuo daugiau išimčių programinei įrangai tenka, tuo daugiau visa tai kainuoja.

Kęstutis Juknis apibendrino sakydamas, kad profesinės sąjungos išsakys savo poziciją po diskusijų savo organizacijose. Klausė Valstybinės darbo inspekcijos atstovo nuomonės, ar darbo ginčų komisijose yra labai daug ginčų dėl atostoginių.

Dalius Čėponas atsakė, kad pasitaiko atvejų dėl atostogų suteikimo (konkrečių skaičių posėdyje negali pasakyti, nes iš anksto nesiruošta), bet tai nėra masinis reiškinys. Daugiausiai darbo ginčų kyla apskritai dėl darbo užmokesčio nemokėjimo.

Artūras Černiauskas atkreipė dėmesį, kad Darbo kodekse nėra pasakyta, prieš kiek laiko darbuotojas turėtų išreikšti norą, ar jis nori atostoginių. Pasiūlė kompromisinį variantą – Darbo kodekse įtvirtinti nuostatą, kad, jei darbuotojas atostogauja ne pagal atostogų grafiką, turėtų prieš tam tikrą laiką (paminėjo 10 dienų terminą) informuoti darbdavį, kad nori keisti atostogas ir kada jis norėtų gauti atostoginius. Klausė, ar šis pasiūlymas išspręstų problemą.

Dalius Čėponas atsakė manantis, kad toks pasiūlymas problemos neišspręstų. Darant pirkimą visos valstybės mastu skaitmenizuoti paslaugas, turėtų būti bendra tvarka.

Antanas Matusa sakė, kad reikalingi standartizuoti sprendimai, kad darbuotojai veiksmus atliktų savitarne, t.y. visi veiksmai paprastėja. Kuo mažiau išimčių ir galimybių daryti vienaip arba kitaip, tuo yra skaidriau. Taip pat jis kvietė pasvarstyti ir apie kas savaitinį darbo užmokesčio mokėjimą darbuotojams.

Kęstutis Juknis, apibendrinamas diskusijas, siūlė klausimo svarstymą pratęsti kitame posėdyje, po 2020 m. vasario 1 dienos, nes reikia dar daugiau paanalizuoti savo organizacijose, t.y. šio klausimo kol kas dar neperduoti svarstyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai.

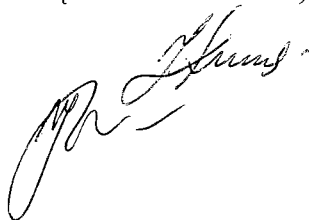
NUTARTA:

1. Išklaudyta informacija Dėl atostoginių mokėjimo tvarkos tobulinimo.

2. Toliau tęsti diskusijas šiuo klausimu Darbo santykių komisijoje prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos po 2020 metų vasario 1 dienos, šį pasiūlymą išanalizavus socialinių partnerių organizacijose.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorė

Kęstutis Juknis

Valda Pranckuvienė